

عکس: مجول گستران / شهریار

درد دندان زیر بار هزینه‌های کلان

هزینه‌های نجومی دندانپزشکی موجب شده است بسیاری از مردم درد را بر درمان ترجیح دهند

● پولش را نداشتیم؛ گفتم دندان را بکش

برای تهیه بخشی از گزارش، تقاطع خیابان طبرسی و مقدار را انتخاب می‌کنم، جایی که کارگران هر روز گردهم جمع می شوند به این امید که کاری برایشان جفت و جور شود. تعدادی از آن‌ها در حال گفت وگو با یکدیگر هستند. به سراغشان می روم و موضوع گزارشمان را با آن‌ها در میان می‌گذارم. «اوستا حسین» همان ابتدا رشته کلام را به دست می‌گیرد و سفره دلش را باز می‌کند. او می‌گوید: «خدا هیچ دزدی را برای هیچ بنده ای نیاورد. همه بچه هایی که اینجا هستند حداقل پنج شش دندان خراب دارند و همه از درد دندان رنج می برند.» تا این جمله را به زبان می آورد، همگی حرف هایش را تأیید می‌کنند، حتی بعضی ها عدد را بالاتر می برند. از او می پرسم برای ترمیم دندان هایش چه کارهایی انجام داده است. سری تکان می دهد و می‌گوید: چند سال است که خودم، دخترم و همسرم به خاطر هزینه های بالای دندان پزشکی نتوانسته ایم کاری بکنیم. همسرم چندی قبل برای عصب‌کشی و پرکردن دو دندانش نزد دندان پزشک رفت که مبلغ ۵ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان برایش برآورد کرده بود. واقعا توان پرداخت این هزینه را نداشتم و ندارم. به خاطر اینکه همسرم دیگر از شر دندان درد راحت شود، قانعش کردم که آن‌ها را بکشد تا هزینه کمی برایشان داشته باشد که همین اتفاق هم افتاد.

او با انگشت اشاره لبش را کنار می‌کشد و می‌خواهد سند و مدرک نشانمان دهد تا حرف هایش را باور کنیم. دندان های عقلش به صورت افقی درلته رشد کرده و متورم شده است. می‌گوید: چند ماهی است که غذا خوردم بی‌ادرد همراه است. دندانم مدتی قبل عفونت کرد. برای درمانش نزد دندان پزشک رفتم. کشیدن هر دندان را حدود یک میلیون و پانصد هزار تومان برآورد کرد. پولش را نداشتم. تاگزیر شدم برای درمان موقت به پزشک عمومی مراجعه و چند بسته آنتی بیوتیک و مسکن مصرف کنم. فعلا عفونتش کم شده است. آخر ماه هم اگر پولی بماند، می روم وان‌ها را می‌کنم تا راحت شوم.

● یک‌بام‌و‌دو‌هواي تعرفه‌های دندان پزشکی

مهدی یکی دیگر از افراد حاضر در این جمع است. او حدود بیست سال درگیر اعتیاد بوده و والان پنج سالی می‌شود که به قول خودش پاک پاک پاک است.

مهدی به واسطه اعتیادی که داشته، هشت دندانش خراب شده است و نیاز جدی به درمان دارد. می‌گوید: تا به حال چند مرتبه از دندان‌هایم عکس گرفته‌ام تا برای عصب‌کشی و درمان اقدام کنم، اما تا قیمت‌ها به‌گوشم خورده است. عطایش را به لقایش بخشیده‌ام. بسته قرض ژلوفن را از جیبش در می‌آورد و می‌گوید: همراه اول من همین بسته قرص است و هر جا می‌روم باید همراهم باشد. تا کمی درد دندانم شروع می‌شود، قرص می‌خورم تا دردش آرام شود.

● چتر کوچک بیمه برای درمان دندان

به سراغ یکی از مطب‌های دندان پزشکی در خیابان

حتماتاً به حال گذرتان برای پرکردن، کشیدن یا ترمیم دندان‌ها به دندان پزشکی افتاده است. یکی از مواردی که بیشتر از آرماسن می‌دهد، هزینه‌های نجومی است که برای درمان مطالبه می‌شود. بسیاری از افراد به دلیل همین هزینه‌ها تا درد تحمل‌ناپذیر به سراغشان نرود. ترجیح می‌دهد نزد دندان پزشک نرود و عطای درمان را به لقایش می‌بخشند. به جرئت می‌توان گفت که اوضاع دندان‌های شهروندان روبه‌راه نیست. آمارها نشان می‌دهد پوسیدگی دندان در کشورمان نسبت به بیست سال گذشته سه برابر بیشتر شده است و حتی سن پوسیدگی دندان‌ها هم کم شده است. امروزه به‌دلیل متعدد، پوسیدگی دندان به عنوان یک معضل جدی مطرح است. محققان حوزه دهان و دندان دانشگاه علوم پزشکی، طبق بررسی‌ها اعلام کرده‌اند افزون بر ۵۵ درصد افراد بیش از ۶۵ سال در ایران دندان ندارند. درسی تا چهل سالگی نیز که سنین برجسته فعالیت اجتماعی است، بین دوازده تا سیصد دندان در هر فرد از بین رفته است. هر شهروند ایرانی دست‌کم شش دندان پوسیده دارد. بعد از دوازده سالگی هر فرد بین دو تا پنج دندان پوسیده دارد. همچنین ۸۷ درصد کودکان کمتر از شش سال، دندان‌های پوسیده دارند.

کوثر شمالی می‌روم تا با خانواده‌ها هم‌کلام شوم. بایکی از مادران که فرزندش شش‌ساله‌اش را برای درمان آورده است به‌گفت‌وگو می‌نشینم. ساکن خیابان بهار مشهد است و با پرس و جو متخصص کودکان را در این محدوده شناسایی کرده است. می‌گوید: پوسیدگی دندان‌های دخترم از سه سالگی آغاز شد و تا به حال برای توقف پوسیدگی جاهای مختلفی رفته‌ایم، اما فایده‌ای نداشته است. دکترها می‌گویند به صورت ژنتیکی جنس دندان هایش بد است. از سه سال پیش هر سه ماه یک مرتبه فلوراید تراپی می‌کردیم و تا الان حدود ۱۵ میلیون تومان هزینه کرده‌ایم. امروز هم که اینجا آمده‌ام جلسه آخر درمان‌های دندان‌های دخترم است. هشت دندان پوسیده داشت که خواب و خوراک را از او گرفته بود. برای عصب‌کشی دندان شیری، ترمیم دندان شیری، فیشور سیلانت و... ۲۴ میلیون تومان هزینه کرده‌ام. او که خودش کارمند یکی از اداره‌های شهرمان است، از خدمات ارائه‌شده بیمه‌های تکمیلی گله می‌کند و می‌گوید: به واسطه‌کارم بچه‌هایم را هم بیمه تکمیلی کرده‌ام. متأسفانه با این بیمه سالانه بیشتر از یک دندان نمی‌شود ترمیم کرد؛ تازه بیمه همه هزینه‌های آن را نمی‌دهد. این مادر در ادامه حرف هایش به تفاوت قیمت در مراکز که طرف قرارداد‌های بیمه تکمیلی هستند اشاره می‌کند و می‌گوید: هفته قبل برای جرم‌گیری

دندان‌هایم به یکی از دندان پزشکی‌های طرف قرارداد بیمه‌ام مراجعه کردم. بعد از اتمام کار، هزینه‌آن را جویا شدم و متوجه شدم از اعتبار من حدود یک میلیون تومان کسر شده است. در صورتی‌که خواهم به صورت آزاد در همین دندان پزشکی دندان‌هایم را جرم‌گیری کرده بود و ۵۶ هزار تومان از او نقد دریافت کرده بودند. نمی‌دانم این تفاوت قیمت، آن هم در این حد، برای چیست. برای عصب‌کشی و ترمیم هم همین ماجرا اتفاق می‌افتد. تصور این است که نظارتی درکار نیست.

● هزینه نجومی درمان دندان

علیرضا دیگر شهروند مشهدی است که این روزها پیگیر درمان دندان هایش است. درآمدش ماهانه حدود ۸ میلیون تومان است و هزینه ترمیم دندان هایش حدود ۱۰ میلیون تومان برآورد شده است. می‌گوید: چند سال قبل درد دندان داشتم. اما به علت مشغله یا بهتر بگویم برای هزینه‌های آن پیگیری نکردم تا اینکه حدود دو ماه قبل عفونت دندان‌هایم به خون منتقل شد و راهی جردمان نداشتم. به دندان پزشکی رفتم. بعد از تصویربرداری و... برای ترمیم همه دندان‌هایم مبلغ صد میلیون تومان برآورد کرد. برای اینکه دوباره عفونت کار دستم ندهد، برای عصب‌کشی و ترمیم چهار دندان اقدام کردم که تا این لحظه مبلغ ۲۷ میلیون تومان کارت کشیده‌ام. هزینه ترمیم و عصب‌کشی یکی از دندان‌هایم هم حدود ۷ میلیون تومان بوده که ترجیح دادم آن را بکشم که این اتفاق هم افتاد.

در تهیه این گزارش، پرسش‌هایی از حوزه نظام پزشکی داشتیم که تا لحظه تنظیم گزارش، بی پاسخ مانده است. اینکه آیا در زمینه خدمات دندان پزشکی تعرفه مصوب وجود دارد و اگر هست، این تعرفه از چه طریق و بر چه اساس محاسبه و ابلاغ می‌شود؟ تعرفه دندان پزشکی صرفاً برای امور بیمه‌ای است یا این تعرفه برای همه دندان پزشکان لازم الاجراست؟ تعرفه خدمات دندان پزشکی در مطب و درمانگاه‌ها چه میزان تفاوت دارد؟ اگر تعرفه هست، این میزان تفاوت بین مبالغ اخذشده دندان پزشکان مختلف ناشی از چیست؟ آیا اخذ مبالغ بیش از تعرفه مصوب تخلف است یا به اعتقاد برخی دندان پزشکان، مبالغ و... شهرآر و همچنان پیگیر پاسخ سؤالات از رئیس نظام پزشکی خواهد بود و در صورت پاسخ دادن، در شماره‌های آینده منتشر خواهد شد.

برخی دندان پزشکان روحیه بازاری دارند

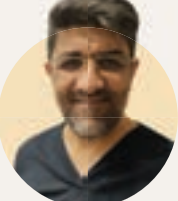
عکس: رسول گستران / شهریار

دندان پزشک را شبیه یک ماشین پول‌سازی می‌بینند که این موضوع به شخصیت دندان پزشک بازمی‌گردد. برخی دندان پزشکان روحیه بازاری دارند یا دنبال ایجاد نوعی برند برای خودشان هستند؛ اما در نهایت تعرفه دندان پزشکی، به همین توافق بین پزشک و بیمار بازمی‌گردد. کسی بیمار را به پرداخت هزینه اضافی مجبور نمی‌کند و بیمار هم می‌تواند این تعرفه را قبول نکند و به پزشک دیگری مراجعه کند. وی می‌افزاید: البته ما دندان پزشکان ارزان قیمت هم داریم، اما بی‌تردید، با پرداخت هزینه کم، کیفیت کار از ابعاد گوناگون کاسته می‌شود. مواد مصرفی که یک دندان پزشک استفاده می‌کند، قیمتی مشخص دارد. از سوی دیگر، تعرفه بیمه‌ها نیز می‌تواند در این زمینه هلاک‌آرایی باشد. دریافت مبالغی کمتر از تعرفه بیمه‌ها می‌تواند این اطمینان را برای بیمار ایجاد کند که کیفیت خدمات بسیار کم شده است.

نامجو خاطر نشان می‌کند: البته تعرفه‌های دندان پزشکی نسبت به سال گذشته افزایش داشته‌اند. اما این افزایش چندان چشمگیر نبوده است. به عبارت دیگر، افزایش هزینه‌های مواد مصرفی دندان پزشکی از سال گذشته تاکنون، به هیچ وجه با افزایش تعرفه‌های دریافتی از بیماران تناسب نداشته است. بیشتر کردن تعرفه‌ها، از یک سو باعث می‌شود مشتریان‌شان را از دست بدهند و از سوی دیگر، موجب می‌شود نتوانند خدمتی در سطح مطلوب ارائه کنند. بنابراین، با افزایش قیمت مواد مصرفی، حاشیه سود دندان پزشک کاسته می‌شود. می‌توان گفت از سال گذشته، هزینه‌های مواد مصرفی دندان پزشکی بین ۵۰ تا ۸۰ درصد افزایش داشته‌و این میزان به اندازه افزایش بهای خدمات دندان پزشکی و تعرفه‌ها نبوده است. باید توجه کنیم که بیشتر مواد مصرفی دندان پزشکی وارداتی و به قیمت دلار وابسته است. البته برخی مواد تولید داخل با کیفیت خوب هم وجود دارند.

● دندان پزشک یا ماشین پول‌سازی

نامجو در ادامه می‌گوید: برخی مردم،

نامجو: برخی مردم، دندان پزشک را شبیه یک ماشین پول‌سازی می‌بینند که این موضوع به شخصیت دندان پزشک بازمی‌گردد. برخی دندان پزشکان روحیه بازاری دارند یا دنبال ایجاد نوعی برند برای خودشان هستند

توافقی بین بیمار و پزشک مشخص می‌شود. وی می‌افزاید: باید در نظر داشت که در موضوع بیمه، این تفاوت‌ها دیده نمی‌شود و شرکت‌های بیمه بسته به نوع قرارداد، مبالغ ثابتی را برای خدمات دندان پزشکی برای همه پزشکان در نظر می‌گیرند. پزشکی هم که با بیمه کار می‌کند، بر اساس این تعرفه با شرکت بیمه توافق می‌کند. برخی دندان پزشکان ترجیح می‌دهند با بیمه‌ها کار کنند و برخی نیز تعرفه بیمه را توجیه‌پذیر و مقبول نمی‌دانند. این هم بستگی دارد به اینکه تعرفه دندان پزشک در مطب

دیدگاه

مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی اعلام کرد

ایرانیان بیشترین هزینه را برای دندان‌پزشکی می‌پردازند

از بی‌پولی تا بی‌دندانی

عسکری | در ایران مردم چقدر برای خدمات دندان پزشکی هزینه می‌کنند؟ عکس برداری از دندان، عصب‌کشی، پرکردن، روکش، ارتودنسی و... هر کدام در کلینیک‌های دندان پزشکی هزینه‌های متفاوتی دارند. پرداخت این هزینه‌ها اما برای همه افراد کار راحتی نیست. برخی مردم بیمه درمانی ندارند و باید همه این هزینه‌ها را از جیبشان بپردازند. البته برخی بیمه‌ها هم فقط بخشی از هزینه‌ها را پذیرفته‌اند و باز هم مشمولان این بیمه‌ها باید از جیب خودشان بخشی از هزینه‌های درمانی از جمله دندان پزشکی را بپردازند. اکنون هزینه پرکردن دندان از ۸۰۰ هزار تومان تا حدود یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان متفاوت است. گاهی هم ترمیم دندان جوابگو نیست و دندان پزشک پیشنهاد کشیدن دندان و ایمپلنت را می‌دهد. در این صورت، افراد باید هزینه بیشتری پرداخت کنند؛ ۵ میلیون تومان گرفته تا حدود ۲۰ میلیون تومان.

کارشناسان اذعان می‌کنند حدود ۱۸/۵ درصد هزینه‌های پرداختی از جیب مردم، فقط برای تعرفه‌های دندان پزشکی است. تعداد دندان‌های خراب یا پوسیده (در سال ۱۳۹۸)، حدود ۲۰۰ میلیون دندان بوده و گاه تا ۴۰۰ میلیون هم ذکر می‌شود. کشور به سوی پدیده «بی‌دندانی» در سنین بیش از ۳۵ سال پیش می‌رود. هر کودک پنج‌ساله ایرانی دست‌کم پنج دندان شیری پوسیده، کشیده شده یا ترمیم شده دارد.

چند شاخص اصلی تعرفه‌های دندان پزشکی را مشخص می‌کند؛ شاخص‌هایی که معمولاً از سوی مراجعان به مطب‌ها و کلینیک‌ها بیان می‌شود؛ اول زیاد بودن قیمت‌ها، دوم تفاوت عجیب و غریب نرخ‌ها در کلینیک‌های مختلف و سوم نامشخص بودن کیفیت درمان متناسب با قیمت. عوامل متعددی در زمینه افزایش تعرفه دندان پزشکی و تفاوت قیمت‌ها دخیل هستند و همین موضوع، گاه‌گران بودن هزینه خدمات را توجیه می‌کند.

مرکز پژوهش‌های مجلس نیز گزارشی به وضعیت هزینه‌های دندان پزشکی و چالش‌های این حوزه پرداخته است. در این گزارش آمده است که براساس مطالعه بار جهانی بیماری در سال ۲۰۱۰، پوسیدگی دندان‌های مردم نشده در دندان‌های دائمی، شایع‌ترین بیماری در جوامع بشری است. علاوه بر این، براساس گزارش سازمان بهداشت جهانی، درمان‌های دندان پزشکی همیشه گران‌ترین درمان‌ها در میان بیماری‌های مزمن بوده‌ است و بار اقتصادی زیادی هم بر افراد و هم بر سیستم‌های مراقبت بهداشتی تحمیل می‌کند.

● دندان پزشکی پول ایرانیان را می‌بلعد

مرکز پژوهش‌های مجلس در این گزارش دسترسی مالی و دسترسی جغرافیایی را از چالش‌های حوزه درمان دندان پزشکی بیان کرده است. براساس نتایج آخرین پیمایش هزینه درآمد خانوار در سال ۱۴۰۰ در ایران، سهم خدمات دندان پزشکی از کل پرداخت از جیب هزینه‌های سلامت درکل جمعیت ۱۴/۲۱ درصد است. به این ترتیب، پس از دارو (۸۴/۳۱ درصد)، خدمات دندان پزشکی در رتبه دوم سهم از پرداخت جیب قرار دارد. ضمن آنکه در سطح کل جمعیت و خانوارهای شهری، خدمات دندان پزشکی سبب بیشترین مواجهه با هزینه‌های کمرشکن سلامت بوده‌اند.

● تأثیر فقر بر بهداشت دهان و دندان در ایران

در ادامه این گزارش آمده است که این وضعیت نشان‌دهنده توزیع نامتعادل و نامتوازن دندان پزشکان در هر دو مقطع عمومی و تخصصی هستند. این توزیع ناعادلانه در نهایت، منجر به کاهش دسترسی و در مواقع حادث، دسترسی نداشتن به خدمات دندان پزشکی در مناطق محروم ترمی‌شود. این موضوع در کنار کاهش دسترسی مالی مردم به دندان پزشکی، می‌تواند سلامت دهان و دندان کودکان و بزرگ‌سالان را تحت تأثیر قرار دهد و هزینه زیادی بر افراد تحمیل کند. در مواردی هم به بهره‌مند نشدن آن‌ها از خدمات ضروری دندان پزشکی منجر می‌شود.

بررسی دلایل گرانی و تعرفه‌های زیاد دندان پزشکی در کشور، به ویژه باتوجه به وضعیت اقتصادی خانواده‌ها در وضع کنونی، نشان می‌دهد باتوجه به ناهماهنگی درآمد و هزینه‌های خانوار، حمایت نشدن مناسب بیمه‌ای، مواد و تجهیزات و دستمزد گران، خدمات دندان پزشکی جزو خدمات درمانی گران برای شهروندان محسوب می‌شود. نکته دیگر اینکه تعرفه‌های دندان پزشکی یکسان نیستند و این تعرفه‌ها باتوجه به انحصار موجود در فضای دندان پزشکی، حتی از یک کلینیک و مطب به کلینیک و مطب دیگر، بسیار متفاوت و روبه‌افزایش است. همچنین، نرخ‌های کلینیک‌ها و خدمات دندان پزشکی بخش خصوصی به هیچ‌عنوان از تعرفه‌های مصوب شده پیروی نمی‌کند و بازه‌های قیمتی نیز زیاد است. همه این عوامل موجب کاهش مراجعات شهروندان به دندان پزشکی شده و آمار سلامت دهان و دندان به شدت روبه‌کاهش است. در این اوضاع، به دلیل مراجعه نکردن افراد به دندان پزشکی به علت هزینه‌های زیاد، سن بی‌دندانی کاسته شده و کشور با پدیده بی‌دندانی حتی در اقشار جوان روبه‌روست؛ معضلی که اگر درمان نشود، درد دیگری به بیماری‌های جامعه خواهد افزود.

۲۳ شهریور ۱۴۰۲
شماره ۲۰۹۲

۱۳

جمعه